

Správna prax v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci online v sektore zdravotnej starostlivosti

Približne 10 % pracovníkov Európskej únie je zamestnaných v sektore zdravotnej starostlivosti, pričom významné percento týchto pracovníkov je zamestnaných v nemocniciach. To robí zo zdravotníctva jeden z najväčších zamestnávateľských sektorov v Európe, pričom tento predstavuje obrovské množstvo rozličných prác. Ženy tu predstavujú približne 77 % pracovnej sily. Podľa európskych údajov je percento úrazov súvisiacich s prácou v sektore zdravotníctva o 34 % vyšší než je európsky priemer. Navyše má tento sektor po stavebníctve (*) druhý najvyšší počet výskytu úrazov v oblasti musculoskeletálnych ochorení (MSD). Tento leták poskytuje základný úvod k ochrane bezpečnosti a zdravia pri práci v sektore zdravotnej starostlivosti a návod, ako nájsť informácie týkajúce sa tohto sektoru na internetovej stránke agentúry.

Hlavné rizikové faktory a s nimi súvisiace zdravotné problémy v sektore zdravotnej starostlivosti sú dobre zdokumentované (*). Patria sem:

- Závaž pohybového ústrojenstva — zlá poloha tela pri práci, ťažké náklady.
- Biologické činitele – mikroorganizmy, vírusy, napr.: HIV a hepatitída B, kontaminovaná krv.
- Chemické látky – vrátane dezinfekčných látok, anestetík, plynov a antibiotík. Tieto látky môžu poškodzovať kožu alebo respiračný systém; môžu byť karcinogénne.
- Rádiologické riziká.
- Pracovné smeny, pracovný rytmus a práca v noci.
- Násilie zo strany príslušníkov verejnosti.
- Iné faktory, ktoré zvyšujú stres – traumatické situácie a faktory súvisiace s organizáciou práce ako aj vzťahy s kolegami.
- Pracovné úrazy – pády, rezné rany, vpichy ihlou, zásah elektrickým prúdom, atď.

V časti „Topics“ (témy) na internete nájdete všetky odkazy na tieto témy.

Posúdenie rizika a účinné riadenie ochrany bezpečnosti a zdravia pri práci sú kľúčom k prevencii a znižovaniu rizík, ktorým sú vystavení pracovníci v sektore zdravotnej starostlivosti.

Sem patrí: možnosť mať k dispozícii systém riadenia ochrany bezpečnosti a zdravia pri práci; preventívnu politiku a možnosť posúdiť riziká; školenia; konzultácie s pracovníkmi; riadne fundované preventívne služby a integrácia BOZP do iných riadiacich procesov akými sú napríklad účasť na verejných súťažiach, kontrakty a nákupy. Najmä:

- riziká sa posudzujú tak, že sa preskúmajú jestvujúce nebezpečenstvá a zistí sa, komu a akým spôsobom by mohli spôsobiť ujmu a podniknú sa primerané kroky na prevenciu rizika, zamerané predovšetkým na prevenciu priamo pri zdroji.
- konzultácie s pracovníkmi a aktívne zapojenie zástupcov zamestnancov napríklad prostredníctvom bezpečnostných výborov je dôležitou a úspešnou súčasťou riadenia.

Ísť na „Zoznam tém“ na webovom znaku a kliknúť na „manažment“ sekcia pre linky k viac informáciám

S rizikom sa môžu stretnúť všetky skupiny zamestnancov v príslušnom sektore – nielen ošetrovatelky, ale aj zamestnanci v podporných službách a odborári, ako aj celý rad odborníkov vrátane pracovníkov v laboratóriách a anesteziológov. Kliknite na časť ‘occupations’ (povolania) v časti ‘Topics’ (témy) aby ste sa dostali na zvláštne odkazy týkajúce sa povolanií.

Internetové stránky obsahujú odkazy na celý rad informácií. Nájdete tam odkazy týkajúce sa posúdenia kvality tak z členských štátov ako aj z iných kútov sveta. Sú tam zahrnuté aj hlavné orgány BOZP, odborové organizácie a združenia zamestnávateľov, ako aj mimovládne organizácie.

http://europe.osha.eu.int/good_practice/healthcare/

Here you will find information on safety and health at work in the health care sector, for example in hospitals, clinics and old peoples' homes. We have compiled a list of links to practical information on the main work-related hazards to staff working in this sector such as stress, manual handling and infectious diseases. There are examples of good practice and practical guidelines. There are Member State, European and international examples. There is also a list of links, by country, to the websites of some organisations that provide information to help the health services protect their employees' health at work.

To help you find your way around, we have provided comments on the links and sorted them.

You can search the list of topics or search by the A to Z index or search the list of providers of information.

In the topics section you may find information on a topic by looking in the guides in the general section as well as under the specific topic section.

The Agency site links to "mirror" pages in the Member States and international countries, where you may find further information.

(*) Pozri štatistiku Eurostat v: Focus Theme 3, 16/2000 a 17/2001, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.

(*) Pozri napríklad: 'Working Conditions in Hospitals in the European Union', European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, EF/95/27/EN, ISBN 92-827-5776-5.

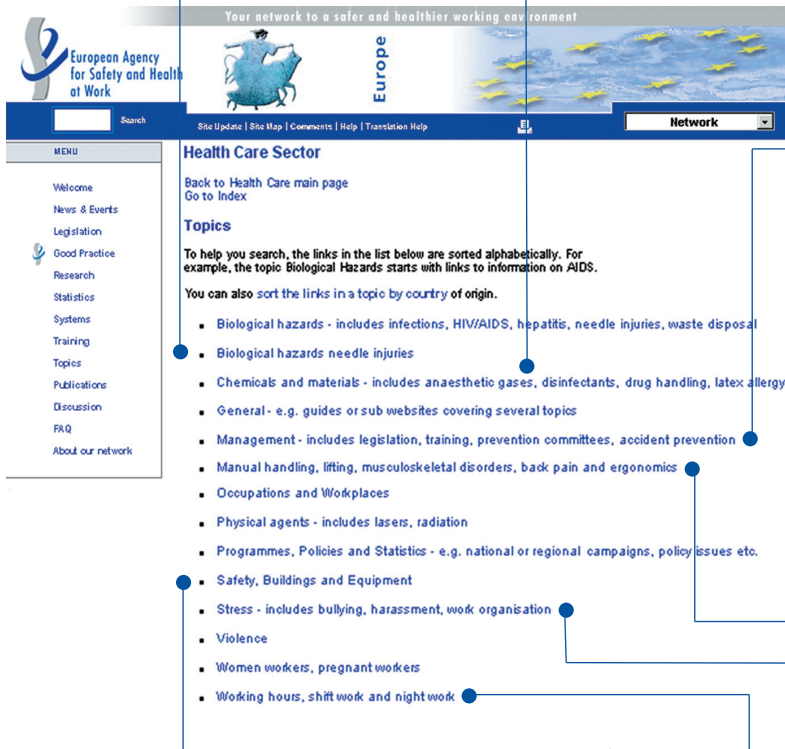
Poškodbe z iglami: Účinki poškodb osebja zaradi uporabljenih hipodermičnih igel so lahko fizični in čustveni, saj se na osebj lahko prenesejo virusi, ki se prenašajo s krvjo, kot na primer HIV ali hepatitis B ali C. Preventivni ukrepi vključujejo naslednje:

- Odpravo uporabe igel, kjer so na voljo druge varne in učinkovite možnosti.
- Vzpostavitev uporabe naprav z varnostno opremo, ocenitev njihove uporabnosti ter opredelitve, katere so najbolj učinkovite in sprejemljive.
- Spremembo delovnih praks, ki pomenijo nevarnost poškodb z iglami in jih tako naredite varnejše. Potrebno se je izogibati pokrivanju igel.
- Usposabljanje delavcev za varno uporabo in odstranjevanje igel v ustrezne zabojnike.

Pracovníci v zdravotníctve sú vystavení riziku vzniku **alergie na latex** spôsobenej nosením ochranných rukavíc. Medzi alergické reakcie patria kožné vyrážky, problémy s nosnými dutinami, očné problémy,, astma a dokonca šok. K preventívnym opatreniam patrí:

- Používanie rukavíc s nízkou hladinou extrahovateľných proteínov.
- Obmedzenie nosenia rukavíc na úlohy predstavujúce riziko infekcie.
- Používanie rukavíc bez púdru všade tam, kde je to možné.
- Používanie správnych hygienických návykov ako napríklad umývanie rúk a vyhýbanie sa používaniu ochranných krémov spolu s latexovými rukavicami.

O práci v nemocniciach, na klinikách atď. pojednávajú všetky **európske smernice týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci**. Členské štáty implementovali tieto smernice prostredníctvom legislatívy, dodatočných pokynov a predpisov. „Rámcová“ smernica stanovuje základ pre dobrý manažment a zahŕňa všetky riziká zistené v sektore zdravotnej starostlivosti. Ďalšie smernice sa špecifickými rizikami zaoberajú podrobnejšie .

V rámci pomoci pacientom bežne dochádza k namáhavému dvíhaniu, **manuálnej manipulácii a k stresovým postojom** pri práci. Takéto úkony sa však vyskytujú aj pri plnení mnohých ďalších úloh, ako napríklad pri manipulácii s bielizňou, tovarom, dodávkami atď., pri tlačení vozíkov, postelí, kontajnerov na smeti, atď. ako aj pri upratovaní. Stresové polohy tela sa môžu vyskytnúť aj pri práci chirurga a alebo pri práci v laboratóriu. Pri prevencii treba zvážiť:

- Boli tieto práce posúdené z hľadiska manuálnej manipulácie a únavných postojov?
- Dá sa tu použiť technická pomoc alebo zariadenia s možnosťou prispôbenia?
- Dá sa toto pracovisko zreorganizovať tak, aby sa predišlo problémom alebo aby sa takéto problémy zredukovali?
- Poskytuje sa tu školenie?
- Je tu k dispozícii zdravotný dozor a rehabilitačné služby?

Venovaním pozornosti **kúreniu, osvetleniu a kvalite ovzdušia**, ktoré sú rovnako dôležité v budovách, kde sa uskutočňuje zdravotná starostlivosť, ako v ktoromkoľvek inom sektore.

Delovne izmene in nočno delo lahko povzročijo številne zdravstvene težave in povečujú stres na delovnem mestu. Preventívni in nadzorni ukrepi vključujejo izboljšanje delovnih načrtov, na primer:

- Ali so izmene organizirane tako, da si sledijo dnevne, večerne, nočne izmene?
- Ali imajo delavci dovolj prostega časa, da nadomestijo pomanjkanje spanja po nočnih delovnih zmenah?
- Ali so med izmeno dovolj dolgi odmori?
- Ali se izmene načrtujejo in delavcem sporočijo dovolj vnaprej?
- Ali je nenačrtovanih sprememb izmen čim manj?

Ukázalo sa, že **psychosociálne záležitosti** ako násilie vyvolané príslušníkmi verejnosti a šikanovanie kolegami na pracovisku, ako aj ďalšie stresujúce faktory, sú pri práci v oblasti zdravotníckej starostlivosti bežné. Medzi ďalšie stresové faktory patrí konfrontácia s bolesťou a zomierajúcimi, nedostatok súkromia a v niektorých povolaniach monotónna práca, ďalej nedostatok práce v tíme, práca v izolácii a nedostatok podpory ako aj málo odozvy. Prevencia a kontrola sú však aj naďalej možné.

Lepšie výsledky v oblasti starostlivosti o zdravie a bezpečnosť na pracovisku v sektore zdravotnej starostlivosti prospeje nielen pracovníkom, ale každému, kto takúto starostlivosť dostáva a pritom sa zredukuje náklady.